

Olli Mäenpää
21.9.2021

Lakivaliokunnalle

Hallituksen esitys eräiden valtiovarainministeriön hallinnonalan lakien muutoksenhakusäännösten muuttamiseksi (HE 90/2021 vp)/Täydentävä lausunto

5. lakiehdotus

Lakiehdotuksen 53 § sääntelee otsikkonsa mukaan muutoksenhakua kuntajaon muuttamista koskevaan valtioneuvoston tai ministeriön päätökseen. Esityksen mukaan pysyisi voimassa lain 53 §:n 4 momentin säännös, jonka mukaan valitus on tehtävä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Sääntely-yhteyden mukaan tällä tarkoitetaan sekä ministeriön että valtioneuvoston päätöksestä tehtävää valitusta.

Säännös poikkeaa hallintoprosessilain 8 §:n 1 momentin säännöksestä, jonka mukaan vain valtioneuvoston yleisistunnon päätöksestä valitetaan korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Sen sijaan ministeriön päätöksestä valitetaan pääsäännön mukaisesti hallinto-oikeuteen. Kyseinen 53 §:n 4 momentti poikkeaa tästä pääsäännöstä.

Voimassa olevan sääntelyn pysyttäminen voimassa ministeriön päätöksestä valitettaessa on ongelmallista ja epä johdonmukaista etenkin siltä kannalta, että hallituksen esityksen tarkoituksena on yhdenmukaistaa valtiovarainministeriön hallinnonalan lakien muutoksenhakusäännökset oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain kanssa. Perusteluja yleislinjasta poikkeavalle sääntelylle ei myöskään ole esitetty.

Yleislinjan mukainen sääntely olisi yksinkertaisimmin toteutettavissa niin, että 53 §:n 4 momentin ensimmäisestä virkkeestä poistetaan sanat *korkeimmalle hallinto-oikeudelle*. Tämä merkitsee, että kyseinen säännös määritteli ainoastaan valitus-aikaa. Sen sijaan valitustie määräytyisi hallintoprosessilain 8 §:n mukaisesti. Siten valitus kuntajaon muuttamista koskevasta ministeriön päätöksestä tehtäisiin hallinto-oikeudelle, jonka toimivaltaan muutenkin kuuluu käsitellä valitukset ministeriöiden päätöksistä. Jos kuntajaon muuttamisesta päätetään valtioneuvoston yleisistunnossa, valitus tehtäisiin kuitenkin suoraan korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

7. lakiehdotus

Lakiehdotuksen 40 c §:n 1 momentin muotoilu on varsin tiivis. Sen soveltaminen edellyttää myös hallintolain oikaisuvaatimusmenettelyä koskeviin säännöksiin tutustumista. Niistä käy ilmi, että jos päätökseen saa vaatia oikaisua, siitä ei saa hallintolain 49 b §:n 1 momentin mukaan (vielä) valittaa. Valittaminen on kuitenkin

mahdollista oikaisuvaatimukseen annetusta päätöksestä. Näiden seikkojen tulee käydä ilmi myös oikaisuvaatimusohjeesta ja valitusosoituksesta.

Säännöstä olisi kuitenkin mahdollista ja ymmärrettävyyden kannalta suotavaakin selventää kirjoittamalla erikseen oikaisuvaatimusta ja valitusta koskevat sääntelyt. Tämä olisi mahdollista toteuttaa jakamalla säännös kahteen momenttiin. Oikaisuvaatimusta koskevat kaksi ensimmäistä virkettä olisi johdonmukaista sijoittaa 1 momenttiin ja muutoksenhakua hallintotuomioistuimeen koskeva viittaussäännös 2 momenttiin.